

Univerzita Palackého otevřela v muzeu svou síň slávy

PAVEL KONEČNÝ

Expozice s názvem Olomoucká univerzita / Universitas Olomucensis znázorňující 440letou historii vysokého učení v Olomouci se 21. února otevřela ve Vlastivědném muzeu. Univerzita ji chce používat také jako síň slávy.

Rektor Miroslav Mašláň ve své řeči uvedl, že univerzita a město jsou už 440 let jeden organismus, což je patrné zvláště v posledních dvaceti letech. „Ve vědě a výzkumu jsme dosáhli evropské úrovně. Důkazem je i to, že pokud někdo ve městě mluví cizím jazykem, je to zpravidla student nebo vyučující z Univerzity Palackého“, připomněl rektor a popřál vysokému učení v Olomouci dalších 440 plodných let.

Místo pro další objevy

„Expozice je pojata tak, aby mohla být doplňována. Obměna ji čeká při registraci významných patentů, nových objevech či při jmenování nových profesorů“, řekl prorektor Michal Malacka. To umožní i názorná časová osa v horní části sálu.

Lákadlem expozice je rektorské žezlo, které věnoval univerzitě pravděpodobně biskup Stanislav Pavlovský. „Je to věrná napodobenina originálu, zdařilé zlatnické práce z konce šestnáctého století. Originál je ale v Rakousku“, konstatoval kurátor

Rektor Miroslav Mašláň okamžik před přestřižením pásky.

Foto: TEREZA DARMOVZALOVÁ

Filip Hradil. Mezi exponáty jsou pečtidla, matriky studentů, historické lékařské nástroje nebo unikátní instrument – skleněná harmonika sestavená profesorem matematiky Franzem Konradem Bartlem.

„Moc se mi to líbí, celkový dojem je velmi dobrý. Určitě sem vezmu svoje rodiče“, zhodnotila expozici studentka třetího ročníku polonistiky Simona Špalková.

Autorem vizuální podoby je pražský ateliér M Plus, který se v muzeu podílel i na vzniku jiných výstavních sálů. „Univerzita si takovou expozici určitě zaslouží“, poznamenal ředitel Vlastivědného muzea Břetislav Holásek.

Místo pro setkání

Expozici chce univerzita využívat jako místo setkávání. „Malé auditorium by mělo sloužit pro vědecké a vě-

decko-populární přednášky“, doplnil profesor Jiří Fiala, jenž se na přípravě expozice podílel. Auditorium je ideální pro besedy či přijetí zahraničních návštěv nebo k předávání ocenění. „Dovedu si to představit jako ideální místo pro setkání autorů univerzitního vydavatelství“, podotkl Malacka. Stejně dobře může expozice sloužit jako kontaktní místo pro zájemce o studium ze středních škol.

Jedním z posláních expozice je podle Malacky odpověď na otázku: co máme z toho, že je v Olomouci univerzita, která město staví na evropskou úroveň. „Byla by škoda dělat reklamu v jiných městech, a v Olomouci tuto skutečnost nepřipomínat“, prohlásil prorektor.

Náměstek primátora Jan Holpuch naznačil, že spojení Olomouce a univerzity již považuje za reklamní slogan. Ten se záhy objevil na plátně při světové premiéře krátkého filmu, prakticky reklamního spotu, Marka Partyše Olomouc – univerzitní město. Tím byl zároveň potvrzen historický a multimediální koncept expozice.

Expozice vznikala déle než jeden rok a finančně se na ní podílela rovným dílem Univerzita Palackého a Olomoucký kraj – zřizovatel Vlastivědného muzea v Olomouci.

„Kontaktní centrum a expozice jsou ve světě při univerzitách běžnými koncepty. Univerzita Palackého bude odsud odkazovat ještě navíc na Pevnost poznání, která bude popularizovat vědu“, doplnil Malacka.

Expozice ve druhém patře Vlastivědného muzea vychází ze scénáře Jiřího Fialy a vedoucího oddělení komunikace UP Radka Palašáka. Svými zápůjčkami ji obohatila také Vědecká knihovna v Olomouci a olomoucká pobočka Zemského archivu v Opavě.

Darovat a být obdařen

Vysoké učení bylo odjakživa místem, kde se studentům dostávalo cenného daru – vzdělání. I dnes je dárcovství ceněnou komoditou, přestože často miněnou v jiných souvislostech. Patří ke společenskému bontonu, je hodnotou spojovanou s vědomím tradice. Současná univerzita to ví. Kromě vzdělání tak poskytuje i řadu dalších darů. A to nejen studentům. V průběhu oslav svého obnovení to dokazuje dokonce i „svou“ krví. Jako jistý dar lze dnes chápat i expozici Olomoucká univerzita – Universitas Olomucensis, již otevřela při příležitosti svého 440. výročí založení. Společným jmenovatelem těchto darů je, že nemají konkrétního příjemce. Jsou určeny všem, kteří je potřebují, ať už z důvodů zdravotních, touhy po kultuře či poznání. A je to dobře, neboť i v tom spočívá smysl dárcovství. Jednoduše darovat se...

Milada Hronová
redaktorka

V čele fakulty zdravotnických věd stojí nový děkan

Docent Jaroslav Vomáčka je od 1. března děkanem fakulty zdravotnických věd. Jmenovací dekret převzal z rukou rektora Miroslava Mašláňe na konci února. Funkce se fakticky ujímá právě dnes. Slavnostní inaugurace nového děkana se očekává v druhé půli května. Jeho funkční období uplyne 28. února 2017.

První věc, kterou chce Vomáčka udělat, je rozbor personálního složení děkanátu. „Podívám se také jednotlivě na všechny ústavy jak z personálního, tak mzdového pohledu. Myslím, že na některých, zvláště na ústavu managementu, je potřeba personálního posílení“, uvedl Vomáčka.

Docent Vomáčka dosud vyučuje na lékařské fakultě i na fakultě zdravotnických věd dvanáct hodin týdně. „Výuku si ponechám. Bez této praxe by děkan byl odtržen od živo-

ta. Ale možná v menší míře“, poznamenal Vomáčka.

Chce také získat odborníky, aby fakulta získala plnou akreditaci pro výuku zdravotnického managementu. V současné době nesmí na tento obor přijímat nové studenty. „Očekávám plnou akreditaci“, naznačil děkan.

Za své proděkany si vybral profesora Milana Kamínka pro vědu a výzkum, Zdeňku Mikšovou pro studijní záležitosti a Jana Galuszku pro zahraniční vztahy. „Myslím, že na naší fakultě stačí tři proděkané a že to je ideální rozložení“, objasnil Vomáčka.

Letos sedmapadesátiletý Vomáčka byl dříve ředitelem olomoucké fakultní nemocnice. Je přednostou Ústavu radiologických metod, krajský a městský zastupitel za ČSSD a před dvěma lety neúspěšně kandidoval na rektora univerzity. Do čela fakulty jej zvolil devítiletný akademický senát

v poměru hlasů 7:2. Upřednostnil jej před protikandidátkou Věrou Vránovou, která dosud stála v čele fakulty

dočasně. Jejím vedením byla pověřena po odstoupení Jany Marečkové ze zdravotních důvodů. (caf)

Doc. MUDr. Jaroslav Vomáčka Ph.D., MBA, děkan fakulty zdravotnických věd.
Foto: TEREZA DARMOVZALOVÁ

AKADEMICKÉ DNY
Pestrá mozaika
nejdůležitějšího týdne v roce

3

**OLOMOUC –
UNIVERZITNÍ MĚSTO**
Reklamní spot, který trhá
rekordy.

5

KDYŽ STUDENTI TANČÍ...
Sportovní tanec v podání
mediky a matematika

7

Olomoučtí vědci našli v rostlinách neznámé přenašeče hormonů

VELENA MAZOCHOVÁ

Olomoučtí vědci z Laboratoře růstových regulátorů se podílejí na objevu, který mění dosavadní představy o rostlinném buněčném systému. Spolu s kolegy ze zahraničí odhalili dosud neznámou skupinu bílkovin, které ovlivňují růst a vývoj rostlin. Průlomové výsledky výzkumu loni zveřejnil prestižní vědecký časopis Nature.

Získané poznatky přinášejí nové pohledy na mechanismus, jenž je významný pro zajištění funkce rostlinného hormonu zvaného auxin. Ten ovlivňuje růst rostliny a reguluje její vývoj od semene až po vytvoření nových stonků, kořenů a květů. Důležitý je především jeho transport rostlinou, který zajišťují speciální bílkoviny – takzvané proteinové přenašeče. Vědci nyní objevili jejich novou skupinu, pojmenovanou PILS1 až PILS7, a otevřeli tak nové směry výzkumu i jeho biotechnologickým aplikacím.

„Pohyb auxinu buňkami a pletivy a rozdíly v jeho koncentraci v různých částech rostliny představují signál, který rostlině sděluje, kde je nahoře a kde dole. Kořen tak roste ve směru gravitace, zatímco nadzemní část se

otáčí, ohýbá za světlem,“ objasnil důležitost buněčného mechanismu Jakub Rolčík z olomoucké laboratoře, který je s kolegou Alešem Pěňčíkem z Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum členem výzkumného týmu.

Transportních proteinů, které dopravují auxin dovnitř buňky nebo z buňky ven, byla již popsána celá řada. Mezinárodní tým vědců se jejich výzkumu věnuje již několik let. „Jsou označovány jako PIN – odvozeně od anglického ‚pin‘, protože rostlina Arabidopsis s potlačeným transportem auxinu se svým vzhledem podobá špendlíku. Nově objevená skupina byla identifikována jako evolučně starší, PINům se nicméně podobá. Odtud pochází jejich označení PILS – PIN-LIKES,“ vysvětlil Rolčík.

Olomoucký podíl: náročná chemicko-analytická úloha

Biosyntéza, metabolismus a transport auxinu badatelé studovali na rostlině s názvem Arabidopsis thaliana (huseníček rolní), která patří mezi modelové v molekulární genetice rostlin. Příspěvek olomouckých výzkumníků spočíval v chemické analýze obsahu auxinu a jeho metabolitů právě v mutantních rostlinách huseníčku.

„Analýza rostlinných hormonů neboli fytohormonů představuje značně náročnou chemicko-analytickou úlohu. Rostlinná matrice je totiž velmi složitá směs nejrůznějších látek, zatímco samotné fytohormony jsou snadno náchylné k rychlé degradaci a v rostlinném materiálu se vyskytují ve velmi nízkých koncentracích,“ přiblížil analytickou práci vědců Rolčík. Podle něj by například pro získání rostlinného hormonu v množství odpovídajícím hmotnosti milimetrového zrnka písku bylo zapotřebí zpracovat asi deset tun rostlinného materiálu.

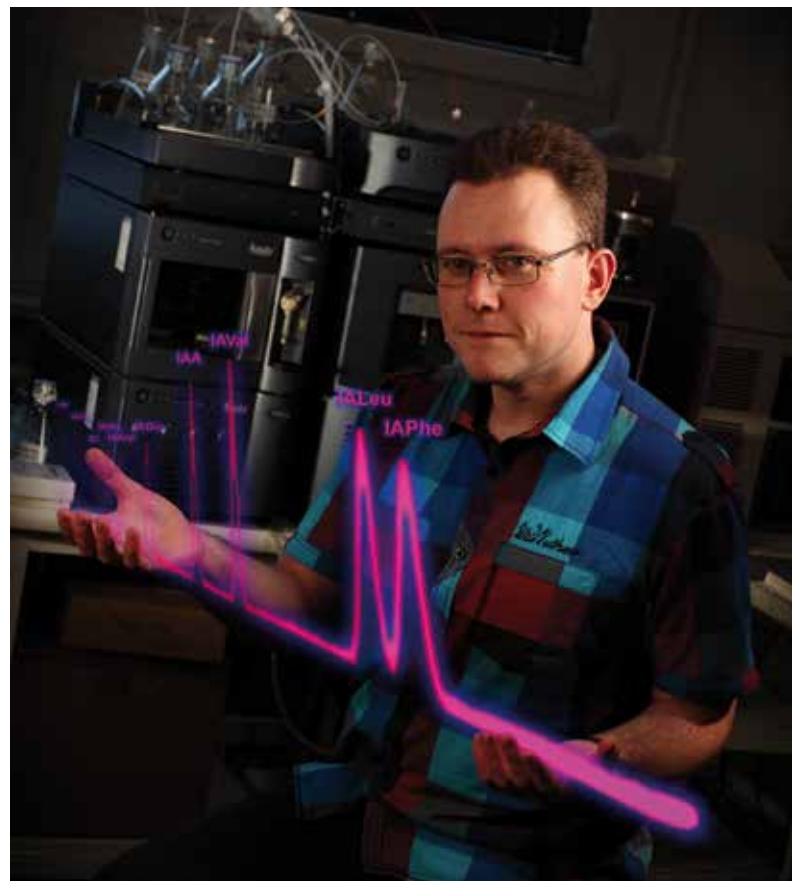
Složitost analýzy spočívá podle jeho slov také v extrémně malé velikosti zpracovávaného biologického vzorku. „Většinou měříme množství auxinu v různých částech šestidenních semenáčků huseníčku, které jsou při uvezení stáří asi 25 milimetrů dlouhé,“ objasnil Rolčík. Také parametry dalších částí rostliny se pohybovaly v řádu milimetrů až stovek mikrometrů. „Za těchto okolností představuje samotná kvantifikace fytohormonu jen jednu dílčí úlohu, jejíž úspěšné provedení se odvíjí od několikátýdenní promyšlené přípravy vzorků,“ popsal komplikovaný postup Rolčík.

Základem pro solidní chemickou analýzu fytohormonů je kvalitní instrumentace a dobré laboratorní zázemí. „Nutná je ale samozřejmě především zručnost a precizní práce v průběhu celé analytické procedury, přípravou vzorku počínaje a interpretací výsledků konče. Nedocenitelné jsou dlouholeté zkušenosti,“ doplnil Rolčík. Připomněl v této souvislosti zejména týmovou spolupráci s kolegy z laboratoře – Ondřejem Novákem, který odpovídá za správnou činnost instrumentální analytické techniky, a Jarmilou Greplovou, která zajišťuje laboratorní zázemí.

Mezinárodní výzkum: pestrá mozaika oborů

Kromě českých odborníků z Centra regionu Haná a Ústavu experimentální botaniky Akademie věd se na výzkumném projektu podílí řada švýcarských, rakouských a belgických badatelů. Jen pod článkem v časopise Nature je podepsáno 15 vědců ze sedmi evropských výzkumných pracovišť.

Výzkum vedený českým rodákem profesorem Jiřím Frimlem z Vlámského institutu pro biotechnologie v belgickém Gentu je podle Rolčíka neobyčejně komplexní. „Lze jej přirovnat ke skládání mozaiky, do níž

Jakub Rolčík a stylizovaný chromatogram. Časový záznam auxinu a jeho metabolitů po jejich rozdělení metodou kapalinové chromatografie. Koláž: OTA BLAHOUSEK

jednotlivé kamínky dodávají odborníci pracující v různých oborech – od biochemie, buněčné biologie a rostlinné fyziologie až po molekulární biologii a analytickou chemii,“ uvedl

badatel z Laboratoře růstových regulátorů. Podle jeho mínění jen obdobně pojatá široká spolupráce umožňuje publikovat výsledky výzkumu v tak prestižním časopise, jako je Nature.

HORMONY

Sloučeniny označované za chemické posly od jedné buňky ke druhé. Řídí průběh a vzájemnou koordinaci reakcí v organismu.

AUXINY

Rostlinné hormony zodpovědné za procesy ovlivňující růst a tvar rostliny.

LABORATOŘ RŮSTOVÝCH REGULÁTORŮ

Od roku 1996 společné pracoviště Přírodovědecké fakulty UP a Ústavu experimentální botaniky Akademie věd ČR. U jejího vzniku stál její dosavadní vedoucí profesor Miroslav Strnad.

Grafen – nejstudovanější materiál současnosti v zorném poli olomouckého výzkumu

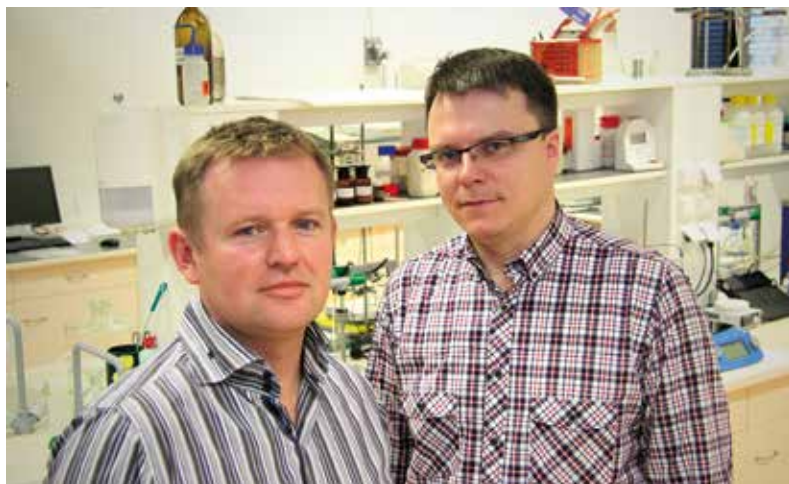
MARTINA ŠARADÍNOVÁ

Když se řekne uhlík, většina lidí si vybaví tuhu nebo diamant. Vědci z Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů (RCPTM) se ale věnují výzkumu i dalších forem tohoto prvku, především grafenu. Vedou velké mezinárodní týmy, jejichž výsledky zveřejňují v nejprestižnějších časopisech.

Netradiční formy uhlíku fascinují vědce od počátku devadesátých let minulého století. Fulleren, tvořený šedesáti atomy uhlíku ve tvaru kopacího míče, je tvrdší než diamant, uhlíkové nanotrubičky jsou zase pevnější než ocel a stávají se běžnou součástí řady komerčních produktů. Pravděpodobně nejstudovanějším materiálem současnosti je ale grafen, dvoudimenzionální list uhlíkových atomů podobný včelí plástvi. Za jeho objev získali v roce 2010 Andre Geim a Konstantin Novoselov Nobelovu cenu za fyziku. A právě grafenu se věnují i vědci z RCPTM.

Grafen – výzva pro vědce

Podle ředitele RCPTM Radka Zbořila je grafen užasným materiálem s obrovskými možnostmi využití. Vede elek-

Profesoři Radek Zbořil a Michal Otyepka (vpravo). Foto: PAVEL KONEČNÝ

trický proud lépe než měď a elektroiny v jeho struktuře se pohybují téměř rychlostí světla. Je také transparentní, mimořádně pevný a nejlepší známý vodič tepla. Chemici se ale musí potýkat i s některými komplikacemi.

„Grafenu se příliš nelíbí ve vodném prostředí a není biokompatibilní. To limituje jeho použití v bioaplikacích a medicíně. Pro aplikace v elektrotechnice by také bylo potřeba optimalizovat jeho elektronické vlastnosti a udělat z vynikajícího vodivého materiálu polovodič. Velkou výzvou

také zůstává možnost přípravy magnetického grafenu, který by umožnil například cílený transport biosubstancí a léčiv,“ uvedl Zbořil.

Láska grafenu a mědi

Právě profesor Zbořil řídil velký mezinárodní projekt zaměřený na možnosti ovlivnění a řízení vlastností grafenu. Ve spolupráci s kolegy z Jižní Koreje a Řecka práci publikovali nedávno v nejprestižnějším chemickém časopise Chemical Reviews s impakt faktorem 40,1.

„Jde o první systematizaci všech možných přístupů k funkcionalizaci grafenu včetně popisu vlastností jeho chemických sourozenců – grafanu, grafenu oxidu nebo fluorografenu. To jsou deriváty grafenu s kovalentně vázanými atomy vodíku, kyslíku, respektive fluoru,“ uvedl spoluautor profesor Michal Otyepka, který stál v roce 2010 u objevu fluorografenu, nejtenčího známého izolantu s vlastnostmi podobnými teflonu.

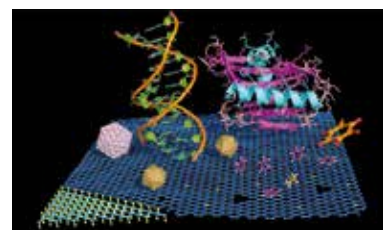
Práce v Chemical Reviews se dotýká také použití grafenu, například při sekvenování DNA nebo vývoji nových senzorů. Podle Otyepky by měla především inspirovat vědecké týmy při hledání dalších aplikací grafenu. V této cestě jim může pomoci také studie, ve které se pracovníkům RCPTM podařilo změřit míru vzájemného působení grafenu s různými kovy. Práci, na níž se podíleli i odborníci z Dánska, přijal před několika týdny ke zveřejnění prestižní časopis Americké chemické společnosti ACS Nano.

„Nejvýznamnějším poznatkem je prokázána mimořádná afinita grafenu k mědi. Tato láska dvou excelentních vodičů může mít v budoucnu velký význam při konstrukci nové

generace elektronických součástek a senzorů,“ řekl Otyepka.

V oblasti uhlíkové chemie se vědci z Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů a katedry fyzikální chemie dlouhodobě podílí na přípravě a studiu další mladé skupiny uhlíkových materiálů – takzvaných uhlíkových kvantových teček. Tyto malé částice uhlíku o rozměrech jednotek nanometrů vykazují zajímavé fluorescenční vlastnosti.

„Vloni jsme dokázali připravit vysoce biokompatibilní uhlíkové tečky a řízeně je navázat na magnetické nanočástice. Takové hybridní systémy se ukázaly jako vysoce účinné například při kombinovaném magneticko-fluorescenčním značení kmenových buněk,“ přiblížil Zbořil práci publikovanou ve spolupráci s kolegy z USA a Řecka.

Různé způsoby funkcionalizace grafenu. Foto: RCPTM

Akademický týden jako pestrá mozaika

Osmý týden letošního kalendáře byl v Olomouci slavnostní. Tradičně pojmenovaný jako Akademické dny slouží každoročně k připomenutí obnovení olomoucké univerzity pod názvem Univerzita Palackého.

Letos začal akademický týden hromadným darováním krve a skončil reprezentačním plesem. Do jeho sedmidenního období patří i otevření síně slávy či slavnostní udílení Cen rektora.

Čtyřicet litrů krve

Devadesát lidí darovalo krev spolu s rektorem Univerzity Palackého Miroslavem Mašlánem. Nebývalý zájem způsobil, že odběr byl rozdělen do dvou dnů. Jako první daroval svou krev právě rektor v pondělí 18. února.

„Dříve jsem darovat krev nemohl, neboť jsem pracoval s radioaktivními látkami. Krev daruji potřeť, tedy jen při příležitosti akademických dnů univerzity,“ uvedl rektor. Nevadilo by mu darovat krev i častěji. „Mám sice nejběžnější krevní skupinu, ale věřím, že kdyby jí bylo potřeba, lidé z transfuzního oddělení mne k dárčovství vyzvou,“ dodal Mašlání.

S rektorem univerzity darovali krev nejen zaměstnanci, ale samozřejmě i studenti. Pro některé byla tato akce impulzem uskutečnit něco, co už dávno chtěli. „Chci pomoci lidem. A pokud to půjde, budu ode dneška darovat krev pravidelně,“ prohlásila studentka bioanorganické chemie na přírodovědecké fakultě Jana Kocandová. Podobně reagoval Jakub Khor z fakulty tělesné kultury. „Dávat krev jsem chtěl odjakživa a tato akce mi vlastně pomohla začít,“ řekl Jakub.

Nemocnice celkem získala přes čtyřicet litrů krve.

Oslava modlitbou

Studentskou mši si v úterý 19. února večer připomněla univerzita nejen své jubileum 440 let, ale i začátek letního semestru. Za účasti rektora, prorektorů i děkanů ji ve zcela zaplněném chrámu Panny Marie Sněžné celebroidal arcibiskup olomoucký a metropolitní moravský Jan Graubner.

„Při oslavě výročí má vždy své místo i modlitba. Pro nás je to vlastně vrcholný způsob, jak významné výročí oslavit,“ řekla děkanka cyrilometodějské teologické fakulty Ivana Vlková.

V barokním kostele Panny Marie Sněžné, který je součástí komplexu bývalých jezuitských školních budov, akci uspořádalo Vysokoškolské katolické hnutí Olomouc ve spolupráci s cyrilometodějskou teologickou fakultou.

Zvony pro univerzitu

Ve čtvrtek 21. února odpoledne odhrnul pater Antonín Basler rukáv z hodinek. Přesně tři. Vytáhl z kapsy ovladač jako na televizi, zmáčkl čtyři tlačítka a zvony ve věži chrámu svatého Michala se daly do pohybu.

Údery jejich srdcí prořízly zimní vzduch stejně jako z ostatních věží ve městě. „Obdobné bylo vyzvánění v roce 1946, kdy jejich zvuk oznamoval, že do Olomouce právě dorazila z Prahy zpráva o přijetí zákona o obnově univerzity pod názvem Univer-

zita Palackého,“ uvedl rektor Miroslav Mašlání.

Zvonění na počest univerzity bylo obnoveno v roce 2006. „Tehdy jsme tady zvony ještě neměli, první byl odlit až o rok později,“ poznamenal farář Basler. Nicméně od té doby zvoní 21. února na památku univerzity u svatého Michala nepřetržitě. „Buď já, nebo někdo z kostelníků,“ dodal Basler. Je to výjimečná událost, protože musí někdo do věže. Všechny čtyři zvony se zvoní u Michala jen v neděli v poledne a před hlavní nedělní mší. To se ale spustí automaticky.

Podle kněze ale slyší lidé znít zvony i při významných osobních či rodinných událostech, jako jsou svatby nebo pohřby. Zvoní se ale i při významných událostech – jako je připomínka obnovení univerzity.

Večer s Netopýrem

Moravské divadlo se po jedenácti letech vrátilo k nejslavnější operetě Johanna Strausse Netopýr. Jako první ji ve čtvrtek 21. února vidělo univerzitní publikum.

„Jsem rád, že si univerzita při oslavách svého výročí vybrala za partnera i Moravské divadlo a aktuální inscenaci. Uzavřené předpremiéry nepořádáme pokaždé a v tomto případě nás těší, že byla určena pro akademickou obec a zaměstnance univerzity,“ uvedl ředitel divadla Josef Podstata.

Rozverný příběh o jedné nevydařené pomstě a komických záměnách postav se souborem opery a operety nastudoval Zbyněk Brabec, který v roli režiséra na olomoucké scéně debutoval.

„Strauss v tomto případě napsal geniální hudbu ke geniálně vymyšlenému příběhu. Netopýr je komedie s dokonale fungujícím libretem a klidně by se tento titul dal uvádět jako činoherní,“ uvedl Brabec, který pro inscenaci vytvořil překlad libreta z německého originálu. K žádným zásadním úpravám textu nepřistoupil.

Ples s brilantovou tečkou

Zhruba čtyři stovky lidí strávily sobotní večer 23. února v rytmu tance na Reprezentačním plesu Univerzity Palackého. Hrál jim k tomu TOP Band Jana Smolíka a Iva Kevešová s kapelou. Letošním bonbónkem plesu v Regionálním centru byl koncert Dashy i moderování Marcely Augustové.

„Univerzita slaví i v průběhu tohoto večera. Pánové, vyvedte své dámy v rytmu waltzu, valčíku, případně rokenrolu, na taneční parket,“ vyzval rektor Miroslav Mašlání kolem osmé hodiny v zahajovací řeči.

Ples si letos nenechal ujít vedoucí katedry experimentální fyziky Roman Kubínek. „Nejraději mám jiho-moravský verbuňk. Univerzitní ples navštěvuji jednou za dva roky,“ řekl Kubínek.

I letos si z tomboly univerzitního plesu držitelka první ceny odnesla zlatý prsten s brilantem. Ve hře byl i voucher na pobyt v hotelu Imperial či tablet.

(map, caf)

Foto: Milada Hronová 1, 5 | Tereza Darmovzalová 2 | Pavel Konečný 3, 4

Anketa

JAKÉ PLESY NAVŠTĚVUJETE?

Kateřina Kubánková
3. ročník, FF

Chodím především na venkovské plesy. Připadají mi na rozdíl od těch městských uvolněnější. V Olomouci jsem na ples vlastně nebyla nikdy, ani na univerzitním ani na fakultním, ani na žádném jiném.

Martin Veit,
3. ročník, FF

Byl jsem už na plesu ve Vsetíně a nyní se společně s partnerkou a kamarády chystám na ples přírodovědecké fakulty. Ples na filozofické mi z časových důvodů nevyšel. Mám rád spíš latinsko-americké tance, tedy tance jako cha-cha, jive a tak podobně. Z valčíku se mi točí hlava.

Martina Bacurová
4. ročník, FF

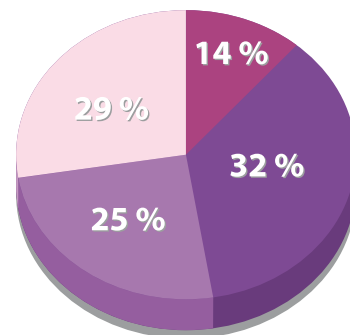

Letos jsem ještě na žádném plesu nebyla. Jako každý rok i letos se chystám pouze na ples katedry psychologie. Na žádný jiný ples totiž nechodím. Ten psychologický navštěvuji už od prvního ročníku. Je to komorní záležitost a účastním se jej se spolužáky. Podle mne je perfektní.

Pavel Urbášek,
ředitel Archivu UP

Na univerzitním plesu jsem nikdy nebyl. Vlastně jsem nikdy nebyl na žádném plesu v Olomouci. Já na plesy jednoduše nechodím a taky netančím. Vzpomínám si, že jsem byl kdysi na jednom venkovském plesu, ale i ten mi vlastně splyvá s venkovskou zábavou.

Jaký ples máte nejraději?

- ☐ Určitě univerzitní
- ☐ Jenom fakultní
- ☐ Každopádně jiný
- ☐ Žádný!

V plesové anketě na webu Žurnálu Online vyplnilo odpověď 87 čtenářů. Nejvíce kliknutí tak získaly fakultní plesy, pro které hlasovalo 28 lidí, což byla téměř třetina všech odpovědí.

Tuto nejpočetnější skupinu následovali netančící. Tedy lidé, kteří na plesy nechodí. Nebo když na ně zajdou, tak si tam nezatančí.

Dvanáct z 87 hlasujících upřednostnilo univerzitní ples. Ten letošní máme od 23. února za sebou, protože byl součástí Akademických dnů.

Přejeme vám zábavnou krasojízdu pokračující plesovou sezonou a pokud budete chtít, dejte nám v anketě na webu vědět, co si myslíte o evaluaci vyučujících.

(map, caf)

PRVNÍ KROK

Rubrika prvních zkušeností absolventů Univerzity Palackého s reálným životem.

ONDŘEJ MARTÍNEK

Studium biochemie v Olomouci si Lukáš vybral proto, že má podle něj na Univerzitě Palackého dobrou úroveň. Pro doktorát si ale nakonec zvolil lékařskou fakultu, protože jak sám říká „na katedře biochemie se řeší hlavně rostliny a mně víc lákají biologické vzorky. Prostě maso“. Už druhým rokem se věnuje lékařské genetice, konkrétně tzv. metabolomice, jedné z nejmladších vědních disciplín. A ve vědecké sféře vidí i svou další budoucnost.

Doktorát otevírá cestu do špičkových center

„Nejzajímavější mi přišla po maturitě nakonec biochemie. Jednak kvůli dobré pověsti, ale také díky bývalému vedoucímu katedry profesoru Šebelovi, který je nejen schopný, ale také velmi příjemný člověk. I díky němu probíhá na katedře kvalitní výzkum,“ přemítá Lukáš. Ostatně náročná, ale kvalitní náplň studia ho přiměla po ukončení magisterského stupně nezvolit cestu nástupu do zaměstnání, ale na akademické půdě setrvat.

„Myslím si, že v dnešní době končit jen s magistrem je docela složité, protože magistra má každý druhý. Takže

„Na doktorát jsem šel proto, že dnes má magistra skoro každý druhý,“ říká biochemik Lukáš Najdekr

proto doktorát. Sice si člověk odedře čtyři roky v laboratoři, protože PhD student je stále nejlevnější vědecká pracovní síla, ale pak má úplně jinou startovací pozici. Navíc je to mezinárodně uznávaný titul,“ shrnuje Lukáš důvody svého rozhodnutí.

V současné době pracuje v Ústavu molekulární a translační medicíny společně s dalšími dvěma kolegy a jednou doktorandkou věnující se aplikované statistice. „Metabolomika totiž chrlí obrovské množství dat a ta je třeba nějak interpretovat. Kolegové si ze mě vždycky dělají srandu, že vypadám jako autista, když sedím nad stolem a před sebou mám tabulky s desítkami hodnot a snažím se z nich něco vyčíst,“ dodává se smíchem Lukáš.

Metabolomika je relativně nová vědní disciplína zabývající se studiem metabolitů v těle. Úkolem Lukášova výzkumu je hledání nových, efektivnějších biomarkerů a vývoj nových diagnostických metod postavených právě na změnách metabolismu.

„V důsledku identifikace nových metabolitů směřuje k vývoji nových léčiv. Když například organici objeví novou látku, tak my jsme další mezistupeň ve vývoji a naším úkolem je, abychom zjistili, jak je zpracována metabolismem,“ dodává Lukáš, jenž by chtěl po získání doktorátu strávit ještě nějaký čas v zahraničí na postu „postdoc“. V ideálním případě další dva až tři roky například v Kanadě, která patří ke špičce v oboru.

„Samozřejmě, že dnes jsou ta pomyslná zadní vrátka Čína, kde berou v současnosti téměř všechny. Snad na všech konferencích, kde jsem byl, tak byli i Číňané a doslova lovili každého, od doktorandů až po profesory. Každopádně, kdybych chtěl zůstat v metabolomice, tak určitě zvolím Edmonton nebo Metabolomic Innovations Center v Kalifornii.

Lukáš Najdekr (*1986) se narodil v Olomouci, kde také absolvoval Slovanské gymnázium. Po maturitě se rozhodl mezi vysokými školami v domovském městě a v Brně. Vyhrála Olomouc, a tak nastoupil ke studiu biochemie na přírodovědecké fakultě. Nyní je již druhým rokem doktorandem na oboru Lékařská genetika. Ve volném čase se věnuje svým bicím (Flash the Readies, Medic Band, spolupráce s Michalem Vičarem) nebo vyjede do hor. „Sedět celý den v laboratoři, a to ještě tak, že z notebooku ovládám v podstatě celou laboratoř, tělu zrovna neprospívá,“ říká s úsměvem.

Foto: PAVEL KONEČNÝ

Špatné instituce nejsou ale ani v Evropě. Například Norsko, Nizozemsko, takže nevylučuji ani to. Ale ještě je vše otevřené,“ říká Lukáš.

Rada? Správně si zvolit vedoucího a vyjet na zkušenou

Právě zahraniční zkušenost by Lukáš poradil absolvovat i stávajícím studentům. On sám má zkušenost ze zahraničí už za sebou. Ještě v rámci magisterského studia strávil půl roku na stáži ve výzkumném ústavu v Barceloně, a to i přesto, že nešlo o studijní, ale o pracovní program, a absolutorium tak musel o půl roku odložit.

„I když přístrojové vybavení v Olomouci už dnes odpovídá západním

standardům, určitě je lepší vyjet na praxi do zahraničí. Přece jen ale zahraniční instituty disponují daleko většími prostředky. A navíc, je to zahraničí, takže se člověk podívá ven a může se zdokonalit v jazyce, bez nějž se ve vědě neobejde,“ vypočítává důvody. U přírodovědných oborů navíc nabídka studijních i pracovních pobytů dalece převyšuje poptávku.

Neméně velký význam přikládá Lukáš také správnému výběru vedoucího diplomové práce. „Bakalářská práce ještě není tak důležitá, ale diplomka rozhodně ano. A ti, kteří plánují doktorát, by měli psát práci rovnou v angličtině. To jsou tři nejdůležitější věci – bakalářka, diplomka a jazyk,“ přemýšlí Lukáš.

Vzhledem k tomu, že angličtina je při výzkumu jeho denním chlebem, ví dobře, o čem mluví. „V průběhu doktorského studia musíme mít alespoň tři publikace a u dvou z nich musíme být hlavními autory. Má publikační činnost je ale zatím docela nudná. Sám mám momentálně rozdělaný asi čtyři projekty, takže člověk neustále přebíhá od jednoho k druhému. Jeden ale už docela finišuju, takže z toho snad brzy něco vznikne. I když zatím to vypadá, že jsme dat naměřili až moc,“ říká s úsměvem Lukáš.

Věda je můj denní chleba

Momentálně je krom doktorátu zaměstnán Lukáš také prací pro Ústav molekulární a translační medicíny na čtvrtinový úvazek. Uživit se tak dá prý docela dobře. „Obdobný pracovní úvazek tam máme skoro všichni a díky tomu si můžeme říkat vědci. Pak taky záleží na laboratoři, v které člověk pracuje. Platy vědců na plný úvazek jsou u nás navíc srovnatelné se zahraničím, což umožňuje udržet stávající pracovníky, nebo dokonce přetahovat kapacity ze zahraničí,“ popisuje Lukáš mzdové podmínky.

V současné době míří do Olomouce například mnoho Indů. Celý institut je navíc nastaven tak, že má být schopný dělat velké klinické studie a v areálu nemocnice, kde sídlí, se dají hned dělat i klinické testy. K tomu ale vede dlouhá, mnohdy roky trvající, cesta.

„To samozřejmě znamená brzy chodit do práce, pozdě se z ní vracet. Mou pracovní dobu určuje školitel, takže ve výsledku jsem tam od nevidím do nevidím,“ říká s nadsázkou Lukáš a dodává: „Ale tak je to všude na světě. Stejně jako jsou všude stejné vtipy na účet nás doktorandů. To už je náš úděl.“

Díky Fulbrightovi jsem se zbavila ostychu mluvit anglicky

Ambasadorem Fulbrightovy komise v ČR je vedoucí Katedry historie na Filozofické fakultě UP Jaroslav Miller. Fulbrightova nadace je financovaná americkou vládou a nabízí reálné možnosti získání stipendia pro zájemce o vědecký, pedagogický nebo studijní pobyt v USA. Možnost provozovat výzkum na nejvyšší možné úrovni na špičkově vybavených pracovištích, spolupracovat s vědci nobelovské kategorie, přednášet či studovat na amerických univerzitách a jako bonus také cestovat, změnily život všech stipendistů. Jejich eseje budou na stránkách Žurnálu až do konce letního semestru.

Když se poohlédnu za svým desetiměsíčním pobytem v USA, v Kalifornii, v Santa Barbaře, který se uskutečnil díky prestižnímu Fulbrightově stipendiu, tak spíše převažují zisky v profesní i osobní rovině. Jsem fyzikální chemik a snad od gymnázia jsem nechtěla být ničím jiným než vědcem. Už v rámci postgraduálního studia jsem uvažovala o Fulbrightově stipendiu, ale předtím jsem zkusila stipendium francouzské vlády, které mi vyšlo, takže jsem svou žádost o Fulbrightovo stipendium odložila na později, na postdoc.

Získání Fulbrightova stipendia pro pobyt ve Spojených státech americké

kých mě pochopitelně stálo jisté úsilí. Navíc jsem při ústním pohovoru zjistila, že o něj soutěží spousta dalších vědců, a to profesorů a docentů s daleko jiskrnějším jménem a se samostatnou vědeckou kariérou za sebou. Nicméně zkusila jsem to. K Vánocům 2007 jsem pak dostala krásný dárek: byla jsem mezi vybranými stipendisty pro pracovní pobyt od začátku září 2008 do konce června 2009. Během jara 2008 následovalo několik přípravných schůzek pořádaných komisí pro Fulbrightovo stipendium, kde jsem se dozvěděla vše podstatné a potřebné pro cestu a pobyt. Mnohé z toho mi bylo opravdu velice užitečné a prospěšné.

Pobyt na University of California at Santa Barbara a v USA obecně mě poněkud změnil. Předně jsem se zbavila ostychu mluvit anglicky, ač vím, že někdy dělám chyby. Získala jsem nové přátele a známé; s mnohými z nich jsem i nadále v kontaktu.

Dále mi to pomohlo se konečně zbavit své dětské naivity a idealismu stran publikování a prezentace vědeckých výsledků. Možná někteří z vás už tuší, kam tím mířím: bádáte naplno a poctivě, a přesto se vám nedaří své výsledky zdárně publikovat v časopisech s vysokým impact factorem. Vidíte, že v laboratořích nositele Nobelovy ceny se v principu pracuje obdobně jako v české laboratoři (až na lepší vybavenost, což se však díky financím z EU rychle mění a přestává být pravdou), ale s tím rozdílem, že pan profesor je věhlasný, má vybudované Jméno. Takže je pak docela jedno, jak velký či malý váš ob-

jev je, protože Jméno pana profesora vám snadno otevře dveře i do Nature, či Science.

Já vím, že by to tak být nemělo, ale při současném systému recenzního řízení, kdy jsou autoři recenzentům známi (zatímco recenzenti jsou pro autora článku anonymní), tomu tak prostě je a není se ani moc čemu divit.

Další důležitý a pro mě nezapomenutelný zážitek byla možnost pracovat s transmisním elektronovým mikroskopem vysokého rozlišení (HR-TEM). Stačily dvě tréninkové dvouhodiny a přístroj mi byl svěřen k občasnému užívání pro vizualizaci struktury mnou připravených nanočástic. Rozhodně se nepovažuji za experta přes mikroskopii! Bylo to spíše díky faktu, že měli relativně jednoduchý algoritmus, podle kterého se dal mikroskop seřadit a používat bez cizí pomoci. A takto bych mohla jmenovat spoustu dalších vysoce sofistikovaných zařízení.

Naprosto neopakovatelné okamžiky jsem zažila v momentech, kdy ve velmi blízkém okolí Santa Barbary vypukl požár, který si vyžádal evakuaci více jak třetiny města. Byla jsem mezi evakuovanými a rozhodla jsem se rozbit svůj tábor dočasně v laboratořích na univerzitě. Měla jsem to oproti ostatním obyvatelům malinko komplikovanější, protože jsem vlastnila pouze kolo a byla jsem na všechno úplně sama. Takže jsem mezi čtvrtou a osmou hodinou ranní absolvovala čtyřikrát cestu mezi podnájmem a univerzitou (jedna cesta cca 25 km), abych to nejcennější a nejnútnejší, včetně elektroniky, odvezla na zádech

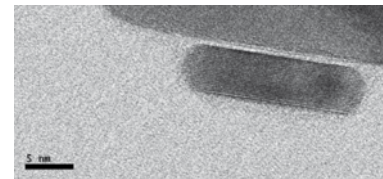
v batohu na univerzitu do bezpečí. Prach a popílek z kouře jsem pak ještě další tři dny smrkala a vykašlávala. O několik měsíců později jsem se na kole vydala nahoru do hor na místa, kde rádil požár nejvíce. Byl to zvláštní pocit vidět tamější krajinu zbavenou veškeré zeleně a vůbec všeho.

Zvolna se blížil konec mého pobytu a já se rozhodla, že si udělám dva týdny dovolenou a kouknu se do některých národních parků v Kalifornii, Arizoně a Nevadě. Cestování i kempování mě obohatilo o mnohé poznatky a zkušenosti: setkala jsem se osobně a zblízka s příslušníky několika indiánských kmenů, s plachým chřestýšem s očima jako korálky, s mírumilovným medvědem grizzly, na jehož smutné oči nikdy nezapomenu, a bohužel také se čtyřmi klíšťaty, z nichž minimál-

ně jedno bylo infikované boreliemi. Takový malý protivný škůdce, který mi poněkud znepríjemnil a zkomplikoval poslední týdn mého pobytu – následně pak tři roky života.

Díky této záležitosti jsem byla nucena využít i zdravotní pojištění, které Fulbright pro své stipendisty rovněž zajišťuje. Ale to vše ostatní za to rozhodně stálo a vůbec nelituji, že jsem se pro pobyt v USA rozhodla.

Karolína Machalová Šišková

400tisícinásobné zvětšení tyčinkovité stříbrné nanočástice

Karolína Machalová Šišková.

Foto: archiv KMŠ

Univerzitní Olomouc podle Marka Partyše

ONDŘEJ MARTÍNEK
PAVEL KONEČNÝ

Nebývalý úspěch zaznamenal klip Marka Partyše Olomouc – univerzitní město. Během prvního dne od zveřejnění jej zhlédlo téměř padesát tisíc lidí.

„Vzhledem k tomu, že jsem tady studoval a ještě studuji, tak jsem si k univerzitě vztah našel. Skrze kamarády i vyučující. Je to pro mě netradiční forma zakázky a je mi bližší než jakákoliv jiná. Je to pro mě taková srdcovka,“ řekl Partyš.

Během dvou minut se stihnou v klipu objevit nejen záběry z univerzity, ale také z mnoha významných kulturních, společenských a sportov-

ních událostí, které jsou s Olomoucí neodmyslitelně spjaty. Osobitý ráz snímku dává také to, že byl celý natáčen technikou POV (point of view, subjektivní pohled). Spot se natáčel devět měsíců, a přestože měl Partyš rámcový scénář, vznikala postupně. „Občas se vymýšlely nové situace a záběry. Ještě na začátku ledna mě napadaly věci, které by to lépe pospojovaly. Třeba nohy na sněhu,“ vysvětlil autor.

Všechny problémy při natáčení byly v podstatě spojené s helmou, na které byla připevněná zrcadlovka. „S ní dostávala například jízda na kole nových rozměrů a stávala se adrenalinovým sportem,“ říká Partyš.

Kryštof Hádek – angažmá na poslední chvíli

Nedílnou součástí emotivního spotu je také hudební podklad a mluvené slovo. „Jsem rád, že se podařila licencovat hudba od amerického interpreta Youth Lagoon, i když to spolklo polovinu rozpočtu. Byl jsem ale přesvědčený, že tam svoji dynamikou a náladou padne. Že to je ten případ, kdy funguje harmonie mezi audiem a videem,“ dodává Partyš.

Teprve pár týdnů před dokončením klipu se rozhodl navíc spot obohatit o tzv. voiceover, tedy průvodní slovo. „Voiceover zde funguje jako stmelující složka, v podstatě propojuje vizuál a dává klipu další významový kód. A co víc, podařilo se nám pro jeho namluvení přesvědčit jednoho z neobsazovanějších českých herců Kryštofa Hádku, který byl ve výsledku velmi ochotný. Pokud by se ale jednalo o něco více komerčního, tak by to asi tak snadno nešlo,“ zamýšlí se Partyš, letos osmadvacetiletý rodák ze Svitav. Do Olomouce ale jezdil od dětství. „Měl jsem tady babičku s dědou. Bydlel jsem na ko-

Koláž: Žurnál UP

lejích, na privátě a teď bydlím v bytě po babičce, kde jsem jako malý lomožil,“ vysvětlil. A jeho dnešní byt hraje i v tomto spotu. „Jsou to ty scény, jak se ždouchá do knížek, nebo jak mi ta holka nadává,“ popisuje Partyš.

Česká Cambridge. Nebo Oxford?

Spot vznikl na základě požadavku oddělení komunikace Univerzity Palackého. „Olomouc – univerzitní město je spot představující srdce Hané nejen jako ideální turistickou destinaci a místo k životu, ale především jako jedinečné a v podstatě jediné studentské město u nás,“ uvedl prorektor Michal Malacka. V posledních letech se totiž o Olomouci mluví čím dál častěji jako o české Cambridge nebo českém Oxfordu, protože vysokoškolští studenti tvoří více než pětinu obyvatel města a univerzita je

druhým největším zaměstnavatelem v regionu.

Podle náměstka olomouckého primátora Jana Holpucha je užší propojení města a univerzity nesmírně přínosné pro obě strany. „Ve spolupráci vidím značný potenciál. Na jedné straně představuje kouzelné prostředí našeho města neoddiskutovatelný bonus ke studiu. Na druhé straně vytváří akademický prvek a přítomnost studentů stále více zajímavých nabídek atraktivních i pro návštěvníky a turisty. Ať už jsou to kluby, studentská divadla nebo připravovaná Pevnost poznání. Značku Olomouc – univerzitní město, kterou nový klip propaguje, bychom proto chtěli i my dále budovat a rozvíjet,“ míní náměstek Holpuch.

Mediář se zamiloval. Asi

Spot dostal i Marka Prchala ze serveru Mediář.cz, který se zabývá reklamou

a mediálním prostředím. „Koukal jsem na to a podařilo se vám mě dojmout. Asi jsem se zamiloval. Je to skvělý spot. Bez legrace, jsem dojatý. To je emoce, která mi v ostatních spotech chyběla,“ uvedl Prchal.

Spot nyní bude prostřednictvím magistrátu propagovat Olomouc jako destinaci turistického ruchu. Své plány s ním má i univerzita, která jej nyní bude využívat jako své oficiální propagační video. Po téměř třech letech tak nahradí předchozí Partyšův počin. Ten byl svého času nejsledovanějším videem na českém YouTube a jeho zkrácená verze běžela také v televizi a do konce letošního února je k vidění v multikinech v Olomouci a v Ostravě. „Doufejme, že neméně úspěšný bude i nový klip a pomůže do Olomouce přitáhnout nejen nové studenty, ale také české i zahraniční turisty,“ popřál videu Michal Malacka.

Poplatek za delší studium bude příští rok dvacet tisíc korun

Akademický senát na konci února souhlasil s výší poplatků spojených se studiem pro akademický rok 2013/2014. V případě delšího studia bude činit 20 místo současných 30 tisíc korun. Poplatek může být na základě žádosti studenta snížen, nebo prominut.

Výsledná částka je podle rektora Miroslava Mašláne vyjádřením konsensu mezi fakultami. „Nenašli jsme jiný spravedlivý a přitom právně čistý algoritmus,“ objasnil Mašláň. Rozhodnutí o vyměření poplatku vydává rektor, přičemž student může požádat o přezkoumání takového rozhodnutí. V rámci rozhodování o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku může rektor vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti.

Senátor Petr Sojka se v diskusi pozastavil nad tím, že pravidla pro snížení poplatku nejsou nikde zveřejněna. „Není vhodné ani možné je zveřejnit,“ odpověděl prorektor Vít Zouhar. Přesto vyjmenoval, že na snížení má vliv sociální situace, studijní výsledky, zdravotní stav či zahraniční pobyt. Prorektorka Monika Horáková tato pravidla přirovnala k vnitřnímu prováděcímu předpisu.

Sojka neuspěl ani s protinávrhem, aby poplatek za delší studium byl stanoven podle nesplněných kreditů. „Navrhuji místo částky dvacet tisíc korun poplatek sedm set korun za každý nesplněný kredit povinného předmětu. Pokud student čeká na obhajobu, poplatek neplatí,“ předložil svůj protinávrh Sojka. Ten rozvířil diskusi, o jejíž ukončení, když se ocitla ve slepé uličce, požádal senátor Aleš Jakubec. Ekonomická komise senátu se přesto hodlá v budoucnu Sojkovým schématem výpočtu poplatku zabývat.

Pro snížení poplatku na dvacet tisíc korun zvedlo ruku 17 senátorů, nikdo nebyl proti, dva se zdrželi.

Univerzita Palackého je povinna poplatky spojené se studiem vyměřit podle zákona. Od přelomu roku 2010/2011 do 1. 7. 2012 vydala Univerzita Palackého 4105 rozhodnutí o vyměření poplatku za delší studium, přičemž v osmdesáti procentech případů studenti požádali o přezkum rozhodnutí. Plnou výši poplatku za delší studium nakonec muselo uhradit asi 400 studentů. Škola nakonec vyinkasovala asi 17,5 milionu korun. Vybrané peníze univerzita nesmí použít na financování provozu, končí ve stipendijním fondu jednotlivých fakult. (caf)

Lidská DNA je kniha, co se nedá číst

Posezení s vědci na Science Café se 26. února premiérově hostila kavárna Mezi Světy. Z přednášky profesora Václava Pačese si přítomní mimo jiné odnesli domácí úkol – výlet do Brna.

„Je to povinnost všech studentů. Starobrněnský augustiniánský klášter je jedinou mekkou české vědy, zde se zrodila moderní biologie,“ zahájil Pačes své povídání nazvané Genetika současnosti a budoucnosti připomínkou Johanna Gregora Mendela. Od objevitele základních zákonů dědičnosti přešel k aktuálním poznatkům a nastínil možnou budoucnost genetiky.

„Člověk má stejně genů jako nějaký bezobratlý organismus, spoustu genů například máme společných s bakteriemi, což ukazuje na nějakého společného vývojového předka. U bakterií a virů je ovšem dědičná uchováována velmi ekonomicky, kdežto u člověka jsou pouhá dvě procenta DNA funkční, 98 procent nic neznamená, nic nekóduje. Je to jako kniha, která se vlastně nedá moc číst,“ představil profesor výsledky genetických výzkumů.

Budoucnost molekulární genetiky Pačes vidí v personalizované me-

Science Café s Václavem Pačesem.

Foto: MARTIN VIŠŇA

dicíně. „Existují vize, že v budoucnosti maminka po porodu dostane ke svému novorozenci disk nebo čip, kde bude nahrána dědičná informace s varováním, že nějaký určitý gen má mutaci, a je tedy nutné dítě usměrňovat, protože třeba bude mít sklon k obezitě,“ nastínil jednu z možností vývoje disciplíny.

Václav Pačes je přední osobností v oblasti genetiky a genomiky, o molekulární genetice přednáší na

Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, v minulosti pracoval také v zahraničí. Je členem Akademie věd České republiky, jejíž Ústav molekulární genetiky šest let vedl a v letech 2005–2009 byl předsedou akademie. Před rokem za svoji vědeckou a popularizační činnost v oblasti genetiky převzal medaili Johanna Gregora Mendela. (vim)

Přehled produkce
Vydavatelství UP
za měsíc **únor 2013**
je uveřejněn
na webových
stránkách VUP.

Učitelkou v pralese

Dala jsem si na oheň hrát vodu na praní, sedla do stínku na terasu školy, očistila ruce od papáje a rozhodla se napsat trochu o tom, do jakých končin se může absolvent rekreologie dostat. Nebo třeba taky o tom, jaká je práce s dětmi, které nemluví vaším jazykem, které drží v sedmi letech poprvé tužku v ruce, které někdy do školy prostě nepijou, protože musí pracovat.

Kamerun. Afrika v malém. V Kamerunu najdete vše. Od krásných zelených hor, po suchou skoro poušť, od evropsky oblečených krásných mladých slečen chodících v podpatcích po asfaltových moderních cestách, po unavené maminy s několika dětmi žijící v domě z hlíny s jednou místností. Z několika důvodů jsem se v létě rozhodla, že to prostě musím vidět. A myslím, že je pochopitelné, že na inzerát „hledáme učitele do pralesa“ jsem prostě musela odpovědět. Odjela jsem v říjnu, a rozhodně ne naposledy. Když vidíte, jak po měsíci výuky vám děti anglicky rozumí, mluví, umí psát několik písmen, počítat nebo třeba skákat přes švihadlo, jak se k vám ráno s úsměvem rozběhnou a kouknou na vás těma krásnýma velkýma očima, tak je prostě jasné, že takové místo nemůžete jen tak opustit a zapomenout. Tyto zážitky jsou nezapomenutelné a samozřejmě nepřenositelné, přesto se o to alespoň částečně pokusím, pro případ, že by někdo měl chuť si tuto zkušenost zažít nebo chtěl nějakým způsobem školu v mlze (MOUNTAIN MISTY SCHOOL) podpořit.

Během dvoutýdenního cestování po celé zemi mě Kamerun naprosto uchvátil. Měl člověka, který přes dvacet let nevynechal lyžařskou sezónu, od května se těší na sníh a teplotu nad 25 stupňů prostě nezvládá. Na severu je horko, sahel, zdraví se salam aleikum (muslimové, takže ani žádné pivo), málo vody i jídla, přesto je toto místo nepopsatelně krásné. Přes cestu Nigérie, přes řeku Čad, hroší, sloni, žirafy, koupání v Čadském jezeře, malárie... Prostě všechno, co si v Africe přejete vidět a zažít (snad kromě té malárie).

Pokud se dopředu dostatečně obrátíte trpělivostí, budete z tohoto místa nadšení jako stejně jako já. Trpělivost je potřeba hlavně při cestě v dopravních prostředcích a při připojení k internetu. Když vám přestanou v autě fungovat brzdy uprostřed noci skoro v divočině, když vás do auta pro pět natlačí osm nebo když s koupeným lístkem přijedete na autobus a zjistíte, že bus prostě ten den nepojede, protože řidič je muslim a ti mají zrovna svátek ovcí nebo něčeho takového. V takovou chvíli si sednete k cestě, otevřete pytlíček s Lion D'Ore (whiskey, rum a káva), usmějete se a v klidu počkáte, co se bude dít. Stejný postup je i s internetovým připojením. Je potřeba vylézt na „internetovou“ louku kus nad školu, zasednout mezi krávy, které se tam denně pasou, otevřít pytlíček s Lionem a dlouze čekat, co přijde.

Po vyléti jsme konečně dorazili do školy. Hned bylo jasné, že během období dešťů dostala pořádně zabrat a bude na ni ještě spousta práce. To nás ale ne-

odradilo a vyrobili jsme krásnou letní venkovní třídu, na koních vyrazili objet místní farmáře, abychom je informovali o začátku školy, a ke konci října jsme měli už pět malých žáčků (www.facebook.com/kedjom.keku). Místo tabule jsme si upletli síť, na které na kolíčkách visí probíraná látka, z dřevěných desek si vyrobili lavice, které jsme pomalovali abecedou, písmeny a geometrickými tvary (při písemkách to budeme muset asi zakrýt), před školu si nechali vyrobit houpačku a pískoviště. Prostě vše, co si tady vymyslíte, se hned uskuteční. S dětmi můžete dělat, co vás napadne, přesto se samozřejmě snažíme držet kamerunských osnov. Každý týden nám přibývají nové děti a od nového pololetí budou otevřeny 3 třídy pro předškolní prcky, prvňáčky a pro ty, kteří už nějakou školou prošli, nebo už mají nějaké základy. Odpoledne do lavic zasednou dospělí, kteří se chtějí naučit číst a psát. Takových dospělých zde přibývá a o odpolední výuku je čím dál větší zájem. Kromě čtení a psaní se budou učit, jak správně farmařit, jak chránit les, včelařit a vážit si svého prostředí. Toto je také jeden z důvodů, proč škola v horském mlžném lese vůbec vznikla.

Prostě a jednoduše se tady nenudíme. Abychom se před začátkem školy stihly nasnídat a uvařit si kávičku, je potřeba vstávat o dvě hodiny dřív (ještěže jsme si začátek školy samy stanovily na 9). Než dojdou do potoka umýt nádobí, rozdělám oheň, ohřeju a převařím vodu, to zabere času a času. Kupodivu ani po dvou měsících tady mně varná konvice, teplá voda, pračka ani sporák nechybí. Teplotu potoka odhaduju tak na 15 stupňů, takže když je zima a škaradé počasí, tak se prostě nekoupeme. Ještěže je tady pořádek krásně, bez deště a přes den na sluníčku klidně i 40, přestože jsme skoro ve dvou tisících metrech nadmořské výšky. Ty úžasné hory a dech beroucí výhledy okolo nemá smysl ani popisovat. Zelené, vysoké, nádherné. Nejblíže soused je půl kilometru daleko a denně nám nosí čerstvé kravské mléko. Máme se tady prostě jako v ráji.

Než jsem odjela do Afriky, a vlastně i teď když jsem tady, se o mě všichni hodně báli a stále volají, jestli jsem v po-

řádku. Když se zamyslím, nepamatuju si, kdy jsem se bála mřít. Doma se člověk pomalu bojí jít parkem i přes den, pořád čeká, kdy ho sejmou auto nebo kdy jej přepadnou. Tady jsem se bála jen dvakrát. Poprvé při cestě z letiště, kdy jsme neměli moc štěstí na taxikáře a vybrali si na půl slepého, takže cesta z letiště byla hodně crazy. Po několika tůkancích do aut i do lidí si musel sednout za volant kamarád, protože jsme všichni měli fakt nahnáno. Podruhé jsem se tady bála opět v autě, kdy jsme poprvé jeli do školy autem bez brzd, funkční baterky, světel a jeli jsme totálním pralesem. Dala jsem si klobouk přes oči, zaryla do kluků nehty a čekala, co se bude dít. Přezila jsem, jsem nadšenější každým dnem a nedovedu si přestavit svůj odjezd a návrat zpět k tekoucí teplé vodě, elektřině a ostatním vlastně nepotřebným věcem.

Všem, kteří dočítáte tento článek, bych takovou zkušenost přála zažít. Asi nikdy jsem neměla větší možnost seberealizace, asi nikdy jsem se necítila tolik potřebná jako tady. Já jsem se slzami v očích na Vánoce vracela zpět domů a uvolnila své místo ve „sborovně“ někomu dalšímu, kdo si takovou zkušenost nechce nechat ujít. Pořád se na další školní rok hledají noví učitelé, pořád chybí prostředky na dodělání tříd a školní pomůcky. Všechny informace najdete na www.kedjom-keku.com nebo na www.facebook.com/kedjom.keku. Na facebooku najdete i naše malé studenty, které můžete podpořit, a dokonce si můžete adoptovat i nás, učitele. Budeme moc rádi, protože vzdělání tady sice není drahé, ale není zadarmo.

Veronika Heczková

NABÍDKA KURZŮ PRO AKADEMIKY V LETNÍM SEMESTRU 2013

Akademiici zapojení v projektu POMEZI si mohou v tomto semestru vybrat z nabídky pěti kurzů. Účast minimálně na jednom z nich je pro ně do konce projektu v roce 2014 povinná. „Jde o povinné volitelné kurzy, které se zopakují i v dalších semestrech. Jejich termíny jsou flexibilní a naší snahou je vycházet vstříc časovým možnostem akademických pracovníků,“ zdůraznila koordinátorka vzdělávacích aktivit dr. Eva Stránská.

Cílem kurzu **Počítačová gramotnost** je získat praktické zkušenosti na pokročilé úrovni v oblastech denního užívání počítače. Lektori z CVT pomohou posluchačům osvojit si práci ve wordu, excelu, portálovém prostředí nebo powerpointu. Kurz **Digitální média** odpoví na otázku jak pracovat s audiovizuálním materiá-

lem a technikou tak, aby byl výsledek poutavý a zábavný. Profesionálové z ČT provedou zájemce světem audiovizuální tvorby v praktických lekcích. „Dozvíte se, jak postupovat při tvorbě audiovizuálního díla od námětu přes scénář, přípravu natáčení, práci s kamerou a se světem, stříhovou úpravu materiálů až po závěrečný export audiovizuálního snímku a umístění na web,“ vysvětlila lektorka kurzu Mgr. Veronika Müllerová.

Jak jednat s novináři, jak mluvit na mikrofon nebo úskalí role tiskového mluvčího – to jsou témata, která přiblíží kurz **Komunikace**. Posluchači se seznámí s hlavními prvky komunikace s médií, s nástroji oboru public relations a jejich využitím pro cílenou propagaci organizace. „Zaměříme se na specifika, která

vyplývají z prostředí veřejné instituce a na úlohu tiskového mluvčího. Naučíme se teoreticky zvládnout tvorbu tiskové zprávy a tyto dovednosti si ověříme během workshopu,“ přiblížil Bc. Egon Havrant. Nedílnou součástí bude i teoretická příprava v oblasti spisovného jazyka se zaměřením na ortoepickou výslovnost, volbu stylu projevu.

Dalším kurzem v nabídce je **Práce s univerzitním informačním systémem**. Lektori zájemcům nabídnou teoretický základ pro práci s vybranými moduly a ukážou, jakým způsobem si mohou akademici práci usnadnit. Je možné vybírat z modulů: Portálová verze studijní agendy pro učitele; Elektronická evidence kurzů a studijních opor, CourseWare; Sběr požadavků pro výběrová řízení, Dynas a Cestovní příkazy.

Kurz **Využívání informačních a referenčních odborných databázových zdrojů** bude otevřen v zimním semestru 2013.

Podrobná nabídka a termíny kurzů je k dispozici na pomezi.upol.cz v záložce Kurzy pro akademické pracovníky. -lsk-

60. VÝROČÍ PŘÍRODOVĚDECKÉ FAKULTY UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

PROGRAM OSLAV

pátek 8. března 2013

Sportovní hala Univerzity Palackého v Olomouci

- 11.00** Slavnostní zahájení oslav 60 let v životě fakulty a předání ocenění
- 11.40** Stupkovo kvarteto
- 12.30** Představení katedry, jak je známe – neznáme
- 14.30** BEATLES revival
- 16.00** Jak se baví přírodovědci
- 18.00** Vyhodnocení internetové soutěže
- 18.15** TOXIQUE - hudební pecka na konec!
- 21.00** Ukončení akce

Centrum výpočetní techniky UP přijme do pracovního poměru pracovníka/pracovnici na pozici

metodik správy báze SAP

Náplň práce: administrace báze IS, SAP Správa a údržba serverů, OS a databáze SAP, koordinace a řízení prací spojených se správou a údržbou systémů SAP (šest veřejných vysokých škol), aktivní komunikace s dodavateli řešení, spolupráce na rozvojových projektech.

Předpokládaný nástup:

nejdříve 1. 4. 2013.

Písemné nabídky **do 15. 3. 2013.**

Více informací na www.upol.cz

Děkanka Pedagogické fakulty UP vypisuje **výběrové řízení** na obsazení pozic:

- vedoucí Ústavu pedagogiky a sociálních studií
- vedoucí Katedry anglického jazyka
- vedoucí Katedry psychologie a patopsychologie
- vedoucí Katedry antropologie a zdravotní vědy
- vedoucí Katedry německého jazyka
- vedoucí Katedry českého jazyka a literatury
- vedoucí Katedry hudební výchovy
- vedoucí Katedry výtvarné výchovy.

Předpokládaný nástup: září 2013.

Uzávěrka přihlášek je 31. 3. 2013.

Více informací na www.upol.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PROJEKT VYTVOŘENÍ METODY FULL COST NA UP POKRAČOVAL MEZINÁRODNÍM SEMINÁŘEM A PREZENTACEMI NA FAKULTÁCH

V rámci řešení projektu Vytvoření metody Full cost a její aplikace na UP měli členové pracovního řešitelského týmu projektu a další zájemci z akademické obce příležitost blíže se seznámit s konkrétním použitím metody na dvou konkrétních zahraničních univerzitách. Na mezinárodním semináři, který proběhl ve dnech 31. 10. a 1. 11. 2012 nám své poznatky z implementace metody předali kolegové z Univerzity Amsterdam a z Univerzity Helsinky. Účastníci semináře se zahraničních lektorů ptali mj. na pracnost metody, na rozsah vykazovaných dat, na vytváření timesheetů i na reakci akademické obce na zavedení metody do univerzitní praxe.

Od listopadu 2012 do ledna 2013 pak řešení projektu pokračovalo sérií pracovních seminářů s vedením UP a na všech osmi fakultách. Řešitelé projektu přiblížili účastníkům formou prezentace domácí a zahraniční zkušenosti, dosavadní postup řešení projektu a návrh implementace metody na UP. V následných bohatých diskuzích byly řešeny mj. otázky prokazování nákladů jednotlivých činností vůči poskytovatelům příspěvků a dotací, otázky participace fakult na nákladech celouniverzitních aktivit, kontroverzní otázka vytváření timesheetů a problematika použití cost driverů. Podněty účastníků prezentací již řešitelský tým diskutuje s externím auditorem a výsledky zapracovává do návrhu metodiky.

Ing. Tomáš Kopřiva, hlavní řešitel projektu

ŽURNÁL Univerzity Palackého

Vychází každé druhé pondělí | Registrace: MK ČR E 12524, ISSN 1804-6754
Vydává Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc | IČ: 61989592
Předseda redakční rady: Michal Malacka | Vedoucí redakce: Pavel Konečný
Redakce: Biskupské nám. 1, Olomouc | Telefon 585 631 155 | E-mail: zurnal@upol.cz
Tisk: Tiskárna Budík Grafika, s. r. o. | Náklad 2 000 ks
VYTIŠTĚNO NA RECYKLOVANÉM PAPIRU

POTKÁME SE U MODRÉHO KONTEJNERU

Když studenti tančí... je to nejkrásnější sport

PAVEL KONEČNÝ

Oba se věnují tanci až od tanečních kurzů. Na parketu spolu vystupují tři měsíce a oba se shodují, společenský tanec je sport. Dokonce nejhezčí sport, protože je vyjádřením hudby.

„S tancem jsem začínala pozdě, až v devatenácti. Otec si to nepřál, nelíbí se mu, že partneri se chovají k partnerkám jako po dvaceti letech manželství, protože se vidí každý den,“ vysvětlila hned na úvod Veronika. S Martinem se vidí prakticky každý den už déle než tři měsíce. Ten chodil do tanečních v 16 letech. „A po nich jsme s partnerkou v tanci pokračovali. Po několika letech jsme se ale rozešli,“ řekl Martin. Přestali spolu chodit i tančit. Navíc každý z nich studuje v jiném městě. Verončin původní partner odjel studovat do Rakouska. Měli spolu „vytancenou“ nejvyšší národní třídu, finálové A.

Opuštění tanečníci si nejčastěji najdou nového partnera přes inzerát na stránkách taneční asociace. Martina a Veroniku ale dali na parketě dohromady jejich trenéři z olomouckého tanečního klubu Quick.

Oba se shodují v tom, že ze standardních tanců mají rádi waltz. V latinskoamerických tancích se ale v oblibě rozcházejí. Zatímco Vero-

nika odpověděla jednoznačně cha-cha, Martin chvíli váhal a pak řekl: „Samba“.

Skloubit každodenní tréninky a víkendové soutěže se studiem není nic jednoduchého. „Učit se musím v noci. Přes zkouškové je to ještě těžší, to už třeba na dva týdny vynechám tréninky,“ uvedla Veronika. V budoucnu chce být dětskou lékařkou. Martin je na tom podobně.

„Jen nemám tak jasno v tom, co chci po škole dělat. Mám možnosti zůstat na akademické půdě a věnovat se výzkumu, což je asi můj prvotní plán. Diskrétní matematika ale směřuje ke kryptografii a to případně softwarové využití tam je,“ zamýšlí se.

Oba jsou ve třetím ročníku. Veronika předpokládá, že zároveň se studiem její taneční kariéra skončí.

„Znám lidi, kteří končí kvůli studiu, jiní tančí, protože pracují...“ krčí rameny Martin. Jak to s ním potom bude, ještě neví.

Společenský tanec je náročný sport. „Člověk se musí připravit fy-

zicky, trénovat techniku a potřebuje k tomu to nasazení,“ podotkl Martin. Oba mají dobrou přípravu. Veronika dělala předtím basketbal, atletiku – běh a skok do dálky. „Já jsem dělal různé sporty a dodnes hraji kolovou,“ poznamenal Martin.

Na rozdíl od „měřitelného“ sportu, je hodnocení tance poměrně subjektivní. „Asi každý se v tanečním sportu někdy cítí ukřivděn,“ řekla Veronika na adresu rozhodčích. Jestli jí někdy „přidávají“, nedokáže posoudit. Martin tvrdí, že na každé soutěži si člověk může najít něco, co se mu na ohodnocení nebude líbit. „Ale když jezdíte na více soutěží, je to asi objektivní. Jedna soutěž je malý vzorek, ale pokud to vezmu v globálu, tak si není na co stěžovat,“ prohlásil Martin.

Doba plesů, předtančení a vystoupení je pro Veroniku i dobou stresu. „Před každým vystoupením mám trochu strach. Jestli se to bude

líbit,“ přiznala. Na druhé straně občas lituje, že si na ples nezatančí. „Kluci se bojí se mnou tančit a je to škoda, já bych s nimi ráda tančila. Na parketu je nikdy nevežu,“ směje se Veronika. Snad se jí ples mediků minulou sobotu v tomto ohledu vydařil.

Taneční pár Kolářová-Broušek. Medička Veronika Kolářová a diskrétní matematik Martin Broušek. Oba jsou studenty třetích ročníků.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

DVA A PŮL TISÍCE TANEČNÍKŮ

V Česku existuje 112 tanečních klubů, v nichž je evidováno téměř 2500 členů.

V tanečním sportu, který by rád pronikl mezi olympijské disciplíny, tancují smíšené páry zvolené figury podle předepsaných pravidel na hudbu a snaží se co nejlépe vyjádřit charakteristické rysy tance.

Při soutěžích jsou páry rozděleny podle věku a výkonnostní třídy. Hodnotí je porotci vyřazovacím způsobem postupně až do finále.

Standardní tance

Mají uzavřené párové držení. Kromě tanga je pro ně typický švihový pohyb. Pánové tančí ve fraku, dámy v dlouhých šatech. Styl se vyznačuje dravostí, obdivem ke krásě, romantičnosti a citovým prožitím hudby a pohybu. Mezi soutěžní standardní tance patří waltz, tango, valčík, slowfox a quickstep.

Latinské tance

Disciplína s uvolněným držením párů. Uvolněnější je i pohyb a oblečení. Charakteristický je hlavně temperament, smyslnost a velký citový náboj. Soutěžní latinskoamerické tance tvoří samba, cha-cha, rumba, paso doble a jive.

Dny na monoski v režii fakulty tělesné kultury

Netradiční lyžařský zážitek nabídlo Centrum aplikovaných pohybových aktivit při fakultě tělesné kultury. Ve čtyřech skiareálech uspořádalo Dny na monoski, speciálně upravené lyži pro tělesně postižené.

„Zájemci především z řad vozíčkářů, ale i stojících lyžařů měli možnost zdarma zkusit na vlastní kůži lyžování na monoski,“ řekl hlavní organizátor Martin Kučera.

V areálech v Hlinsku v Čechách, v Čenkovicích, Machůzkách ve Velkých Karlovicích a v Hlubočkách bylo připraveno osm monoski.

Své zkušenosti zájemcům předávala i mistryně republiky v lyžování na monoski Lenka Kuncová. O tom, že byl čtyřdílný program na speciální lyži úspěšný, svědčí především reakce účastníků. „I přesto, že jsem se několik let věnovala práci osobní asistentky, prošla kurzy a výcviky a setkávám se s handicapovanými dětmi prakticky denně, připomněla jsem si tady, že něco nemůžu získat ani z vědeckých knih, ani z letité praxe. Některé věci je třeba si vnitřně prožít, zkusit na vlastní kůži, aby si člověk mohl uvědomit pocity druhých,“ napsala pracovníkům Centra APA Jaromíra Staňková z lanškrounské speciální základní školy. (map, vim)

Foto: Centrum APA

Univerzita bude mít svou squashovou ligu, ale i soutěž Fit Cup

Řadu novinek v nabídce sportovních aktivit připravilo pro letní semestr Akademik sport centrum. Studenti a zaměstnanci univerzity se mohou utkat ve squashové lize, zkusit Fit Cup nebo hathajógu.

„Hathajóga, stejně jako fitnessjóga, jsou varianty, které v tomto semestru zkusíme nasadit do programu a budeme zvědaví na zájem ze strany studentů. Kalanetika je v nabídce staronová,“ uvedl manažer sportovních programů Tomáš Valenta.

Nové lekce budou probíhat v upravené tělocvičně na koleji 17. listopadu, která se dosud využívala pouze pro indoor cycling. „Musela se probourat jedna stěna a vybudovat místnost, do které se dají uklidit kola. Jde o malou tělocvičnu přibližně pro patnáct cvičících. V tuto chvíli ji naplňujeme převážně novinkami, kde neočekáváme velkou účast,“ doplnil Valenta.

Osm týdnů squash

Akademik sport centrum připravilo i dvě soutěžně laděné novinky. Podle Valenty klesl zájem o výuku základů squash, proto se snaží zaujmout Squash UP ligu.

„Inspirovali jsme se v univerzitní lize v malé kopané, která má již tradici. Otázkou tedy je, zda není možné vytvořit podobnou tradici právě ze squash,“ prozradil. Liga potrvá osm týdnů v dubnu a květnu ve sportovním centru Koruna.

Fit Cup

Ve druhé soutěži, Fit Cupu, nejde ani tak o ceny, jako spíše o zdravého člověka. „Smyslem je, aby se účastníci soutěže naučili vytvořit vlastní pohybový režim. Aby se dozvěděli, jak

Cvičení afrických tanců – na programu je vždy v pondělí.
Foto: PAVEL KONEČNÝ

do svého životního stylu zapojit zdraví prospěšné sportovně-rekreační aktivity tak, aby to ze zdravotního hlediska přinášelo co největší užitek,“ přiblížil manažer programů.

Podmínkou je vstupní zdravotní prohlídka. Zdravý člověk by pak měl být vyhlášen symbolicky na Sportovním dni UP, tedy 15. května. „Tento jedinec vyhraje poukaz

na základní sportovní program na zimní semestr 2013, bez kterého si tou dobou nebude schopen představit život na univerzitě,“ dodal Tomáš Valenta. (vim)

KOLEJE BEDŘICHA VÁCLAVKA									
pondělí			16:00–17:00 Powerjóga Šimečková	17:00–18:00 Bodystyling Grácová	18:00–19:00 Zumba Vajdíková	19:00–20:00 Tae-bo Veselá	20:00–21:00 Afrika Krausová	21:00–22:00 Salsa začátečníci Bublíková	
úterý	14:00–15:00 Kardio Baranová	15:00–16:00 Pilates Baranová	16:00–17:00 Dance aerobik Grácová	17:00–18:00 Fitnessjóga Weberová	18:00–19:00 Tae-bo Procházková	19:00–20:00 Zumba Šídllová	20:00–21:00 Kalanetika Nádvořníková	21:00–22:30 Salsa pokročilí Komlossyová	
středa		15:00–16:00 Pilates Baranová	16:00–17:00 Body work Kubjátová	17:00–18:00 Dancejóga Kubjátová	18:00–19:30 Jóga Gebrová	19:30–20:30 Zumba Vajdíková	20:30–21:30 Tae-bo Procházková		
čtvrtek			16:00–17:00 Fitnessjóga Weberová	17:00–18:00 Zumba Dimmrothová	18:00–19:00 Powerjóga Jedličková	19:00–20:00 Tae-bo Veselá			

Hodina končí vždy cca 10 minut před celou. Změna v programu vyhrazena.

Stane se

■ úterý 5. března (9:30–16:20)
Kurz **Multikulturalita: Jak pracovat s kulturně diverzifikovanou skupinou studentů** je určen především pedagogům, kteří mají mezi svými posluchači zahraniční studenty. Učebna 1.08, ICV FF UP, třída Svobody 26.

■ středa 6. března (15:00)
Kulatý stůl. Diskuse s Jiřím Pospíšilem. Rotunda PF UP, tř. 17. listopadu.

■ středa 6. března (19:00)
Letní pastviny – dokument v rámci Festivalu pro Tibet popisuje život tibetské rodiny na tradičních letních pastvinách. Vstupné 50 Kč. Kaple Božího Těla UC UP.

■ středa 6. března (19:00)
Kultovní duchařská komedii **Beetlejuice** ve filmovém klubu. Filmový sál UC UP.

■ čtvrtek 7. března (8:00–11:15)
Přednáška podnikatele a diplomata Jana Hebnara: **Řízení znalostí v interkulturním prostředí se zaměřením na Čínu aneb Jak podnikat v Číně?** Velká učebna FF UP, Křížkovského 10.

■ čtvrtek 7. března (12:30–14:00)
Textový seminář pro doktorandy **Krise naší doby jako projev vývoje lidského vědomí** objasní, jak došlo k přjetí dominantního materialistického obrazu světa. PřF UP, tř. Svobody 26, SV-10.

■ čtvrtek 7. března (15:00)
Beseda s Lenkou Bradáčovou, vrchní státní zástupkyní a prezidentkou Unie státních zástupců na téma Plánovaná reforma státního zastupitelství. Aula PF UP, třída 17. listopadu.

■ pátek 8. března (8:30–13:00)
Kurz **O dopadu a spokojenosti v (ne)akademickém životě** – sladování pracovního a osobního života. PřF, tř. Svobody 26, učebna B1.

■ pátek 8. března (19:30)
Ples Právnické fakulty UP. K tanci a poslechu zahraje Roseband. Vstupné 200/250 Kč. Hotel Flora Olomouc.

■ sobota 9. března (19:00)
Ples Přírodovědecké fakulty UP. Zahrají Relax Band a Country Express, vystoupí balet Moravského divadla. Regionální centrum Olomouc.

■ středa 13. března (17:00)
Počátky olomouckého biskupství a jeho další rozvoj – přednáška prof. Miloslava Pojsla z cyklu 950 let obnoveného biskupství v Olomouci. Arcibiskupský palác, Wurmova 9.

■ středa 13. března (19:00)
Drama bratrů Dardennových **Mlčení Lorny.** Pastiche Filmz. Filmový sál UC UP. (Isk)

Ceny rektora

Devět desítek oceněných. Ceny rektora za vědeckou či uměleckou práci nebo za sportovní výkony přebírali studenti ve slavnostním sále Arcibiskupského paláce ve čtvrtek 21. února. Mezi nimi i Lucie Lauermanová za druhé místo s prací *Smích jako specifický prostředek tělocvičné rekreace*. (caf)
Foto: PAVEL KONEČNÝ

Ceny rektora za vědu, umění i sport

K předávání Oscarů nebo Českých lvů by se dalo přirovnat udílení Cen rektora. Alespoň podle znělek a medailonů, které na plátně představovaly laureáty. A také díky způsobu moderování, kterého se ujal prorektor Michal Malacka.

„Dnešní slavnost prokazuje, že máme tvořivé a soutěživé studenty, jejichž intelektuální i sportovní výkony jsou známkou jakosti nejen jich samých, ale i pedagogické a odborné úrovně univerzity. Jejich úspěchy na poli vědy, umění a sportu jsou nejlep-

ším ukazatelem intenzivního rozvoje univerzity. Chci jim za to dnes poděkovat,“ uvedl ve své řeči rektor Miroslav Mašláň.

„Do soutěže přihlásili své práce studenti téměř všech fakult. Z poloviny se jedná o práce bakalářské a magisterské. Nechybí však ani práce seminární a závěrečné,“ uvedla Eva Blažková z oddělení komunikace. Některé z nich byly již také publikované v odborných mezinárodních časopisech.

Oceněné bakalářské nebo závěrečné práce popisovaly syntézu difluor-

lupanových derivátů, olomouckou vojenskou hudbu či Kenický meandr. Mezi oceněnými byla i Lucie Lauermanová (*na snímku*) s prací *Smích jako specifický prostředek tělocvičné rekreace*. Předání její ceny vyvolalo v sále úsměv. „Rozhodně jsem to neočekávala,“ usmívala se po ceremonii Lauermanová. Její práce je o důležitosti smíchu v životě člověka. „Je to fenomén, kterému se nevěnuje dostatečná pozornost. Lidé se smějí stále méně. Někdo k tomu potřebuje podnět, někdo to má tak nastaveno

v hlavě,“ řekla Lauermanová. V budoucnu by ráda vydala knihu o smíchu. Podobná publikace existuje v Česku zatím pouze jediná.

Celkem rektor ocenil 26 studentských vědeckých nebo uměleckých prací. Dalších jedenáct cen obdrželi studenti za své sportovní výkony. Byli mezi nimi paralympionci, mistři republiky, reprezentanti.

Široké spektrum témat tvořilo také 41 oceněných monografií. Jejich autoři se věnovali křesťanské tematice, právu, umění nebo jazykovědě. (caf)

UNIVERSITAS PALASCAKIANA

Mediální obraz univerzity v odrazu zpětného zrcátka tiskového mluvčího Radka Palaščíka

Jak se zamilovat do Olomouce? Odpověď by mohl dát nový spot představující Olomouc coby univerzitní město. Video patřilo mezi „TOP virály“ minulého týdne. Klip Marka Partyše vznikl ve spolupráci UP a města Olomouce a za první týden od zveřejnění ho vidělo skoro 70 tisíc lidí. Skvělé zpracování, emoce a podmanivý hlas Kryštofa Hádky. (MF, iDNES.cz, markething.cz, parlamentnilisty.cz, tyinternety.cz | 20.–24. 2.) **Video najdete i na univerzitním webu. Stahujte, šiřte, vypínejte hrud.** ■ „Vlastně vůbec nevíme, jaká je kvalita absolventů právnických fakult,“ říká Maxim Tomoszek z katedry ústavního práva a připomíná neexistenci komplexních studií v této oblasti. Soudí však, že dnešní absolventi PF jsou pro praxi vybaveni lépe než jejich předchůdci, i díky množství příležitostí profilovat se během studia nadstandardními aktivitami. (e-pravo.cz | 28. 2.) **Za nadstandard se na UP nepříplácí.** ■ Na ping-pongovém stole šel vlastnoručně své první spacáky Roman Kamler, absolvent olomoucké přírodovědecké fakulty, dnes majitel úspěšné české firmy specializované na výrobu outdoorového vybavení. Jeho společnost má nyní 60 zaměstnanců, roční obrát 60 milionů korun a polovinu produkce vyváží. (ihned.cz | 18. 2.) **Český sen existuje.** ■ „Přidám info taky pro všechny budoucí vysokoškoláky. UP totiž nabízí desítku nových oborů, a to na fildě, pajdáků i přírodovědě. Studovat tady můžete třeba english philosophy (sic!), přímo v angličtině nebo

třeba muzejní a galerijní pedagogiku.“ (Kiss Morava | 25. 2.) **...hlásila komerční stanice stylem sobě vlastním. Přesto děkujeme za podporu.** ■ Student Lukáš Novák nechtěl stát ve frontě v menze, a tak vymyslel aplikaci pro objednávání obědů v olomoucké menze přes „chytré“ telefony. Dnes ji používají tři vysoké školy. Před několika dny zpřístupnil jinou aplikaci, díky níž se studenti mohou lépe zorientovat ve svém studijním plánu: kreditech, zkouškách a zápočtech. (MF | 28. 2.) **Nešlo by udělat taky aplikaci pro otce, zpřehledňující rozvážení dětí do školy a do kroužků? V tom se ztrácím zase já.** ■ Vědci z Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů se zapojili do velkého evropského projektu, který se zaměřil na využití nanomateriálů v technologickém čištění vody. Projekt reaguje na rostoucí poptávku po obdobných technologiích, problém znečištěných vod je totiž stále palčivější. Podle Radka Zbořila se potýkáme se znečištěním vysoce toxickými látkami, ale i hormonálně aktivními látkami, které se do vod dostávají v důsledku rozsáhlého používání zejména hormonální antikoncepce a analgetik. (Nasevoda.cz, Technický týdeník, Právo | 13., 19. a 22. 2.) **Vodu si dokážeme znečišťovat stále rafinovaněji. A důmyslnější tak musí být i způsoby jak ji čistit.** ■ „Byl hrdý Budžes indián, partyzán, nebo nebyl vůbec?“ Tak zvala katedra bohemistiky na pokračování cyklu autorských čtení a besed Ex Libris. Hostem byla jedna z nejznámějších českých spisovatelek Irena Dousková. Tu proslavila především dramatizace její prózy Hrdý Budžes s herečkou Bárou Hrzánovou v hlavní roli. (MF | 27. 2.) **Hrdý Budžes dočetl Žurnál až sem.**

